

İŞÇİLER BU KURTULUŞ SAVAŞINDA NE YAPACAK?

Aydınlık Gazetesi, 18 Ağustos 2018

Yıldırım Koç

Türkiye günümüzde emperyalizme ve özellikle de Amerikan emperyalizmine karşı ikinci kurtuluş savaşımızı veriyor.

Amerikan emperyalizmi şimdi de bir ekonomik savaş başlattı.

İşsizler ve emeklilerle birlikte milletimizin yüzde 80'inden fazlasını oluşturan işçi sınıfımız bu savaşta nasıl bir tavır alacak?

BİRİNCİ KURTULUŞ SAVAŞINDA İŞÇİ SINIFIMIZ

1919-1922 yıllarında Birinci Kurtuluş Savaşımız sürerken işçi sınıfımızın çok büyük bölümü işgal altındaki İstanbul'daydı. Bu işçilerin bir bölümü işgalcilerle açıkça işbirliği yapan Rum ve Ermenilerdi; ancak epeyce bir bölümü de henüz Türk kimliğini yeterince kavrayamamış Müslüman işçilerdi.

Bu işçilerin çok büyük bölümü de, onları örgütlemeye çalışan sendikalar, dernekler ve siyasi partiler de Anadolu'daki mücadeleye destek vermedi. Türkiye işçi sınıfı tarihinin en karanlık sayfaları, işgal altındaki İstanbul'da yazıldı.

İstanbul'daki işçiler aptal mıydı? İşgalin ne anlama geldiğini kavramıyorlar mıydı?

Bu soruya doğru yanıt veremezsek, günümüzde işçilerin ikinci kurtuluş savaşımızdaki olası tavrını da anlayamayız.

İşçiler arasında tabii ki vatanseverlik duygusuyla hareket eden ve varlığını bağımsızlık mücadelesine adanmış insanlar vardı. Bunlar ya Anadolu'ya geçtiler, ya da İstanbul'daki direnişe katıldılar. Ancak sıradan işçiler, yani işçilerin büyük çoğunluğu, Anadolu'daki mücadeleye destek vermedi.

Niçin?

O günkü sıradan işçiler de, bugünkü sıradan işçiler de kısa vadeli çıkarlarını çok iyi bilen, kolay kolay risk almayan, mecbur kalmadıkça mücadeleye girmeyen insanlardır.

1914-1918 döneminde hayat olağanüstü biçimde pahalılandı. Ayrıca birçok mal piyasadan çekildi. İstanbul'un emperyalistlerce işgal edildiği dönemde ise hayat ciddi biçimde ucuzladı. Ayrıca savaş yıllarında bulunmayan mallar piyasada bollaştı.

SAVAŞTA ARTAN FİYATLAR VE KİTLİK

Prof.Dr.Şevket Pamuk'un hesaplarına göre, İstanbul'da fiyatlar 1914 yılında "1" kabul edilirse, 1918 yılında "15,30" olmuştu. Diğer bir deyişle, fiyatlar 15 katına çıkmıştı. (Pamuk,Ş., *İstanbul ve Diğer Kentlerde 500 Yıllık Fiyatlar ve Ücretler, 1469-1998*, DİE Yay., Ank.,2000, s.22). Prof.Dr.Zafer Toprak'ın hesaplarına göre de, Türkiye'de geçinme endeksi 1914 yılında "1" kabul edilirse, 1918 yılında "18,2" olmuştu. Diğer bir deyişle, fiyatlar 18 katına çıkmıştı. (Toprak,Z., *İttihat-Terakki ve Cihan Harbi, Savaş Ekonomisi ve Türkiye'de Devletçilik, 1914-1918*, Kaynak Yay., 2016,s.204)

İŞGALDE UCUZLUK VE BOLLUK

İşgalle birlikte ucuzluk ve bolluk geldi.

Ş.Pamuk'a göre, İstanbul'da 1919-1922 yıllarında fiyatlar düştü. Fiyat düşüşü 1919 yılında yüzde 13,0, 1920 yılında yüzde 2,9; 1921 yılında yüzde 24,3 ve 1922 yılında yüzde 3,5 oldu.

Z.Toprak'a göre, İstanbul'da fiyatlar 1919 yılında yüzde 21 oranında düştü. 1920 yılında aynı kaldı. 1921 yılında yüzde 21 ve 1922 yılında da yüzde 12 oranlarında düştü. (Toprak,s.268)

Özetle; emperyalizm 1919-1922 döneminde İstanbul işçilerine ucuzluk ve bolluk getirdi.

Bugün emperyalizm insanlarımızın hem canına, hem malına, hem işine ve aşına saldırıyor. Bu nedenle işçi sınıfımız bu kez vatan ve ekmek mücadelesine en etkili bir biçimde katılacak.

HÜSEYİN SEZGİN'İN RUMELİ'DEN GELİYORUM KİTABI

Emekli tümgeneral Hüseyin Sezgin'in *Rumeli'den Geliyorum (Nereden Nereye)* kitabını büyük bir keyifle okudum ve çok yararlandım. 1938 doğumlu Hüseyin Sezgin sizi önce Osmanlı'nın son dönemlerinde Balkanlar'da Iskiranova köyüne götürüyor, Osmanlı'nın çöküşü ve Cumhuriyet'in doğuşunu ailesinin tarihiyle içiçe geçmiş bir biçimde anlatıyor. Ardından da tümgeneralliğe kadar uzanan 34 yıllık askerlik yaşamı içinde Türkiye'deki gelişmeleri ele alıyor. Okumanızı öneririm. (hbcalisma@gmail.com, 0232 381 58 87)